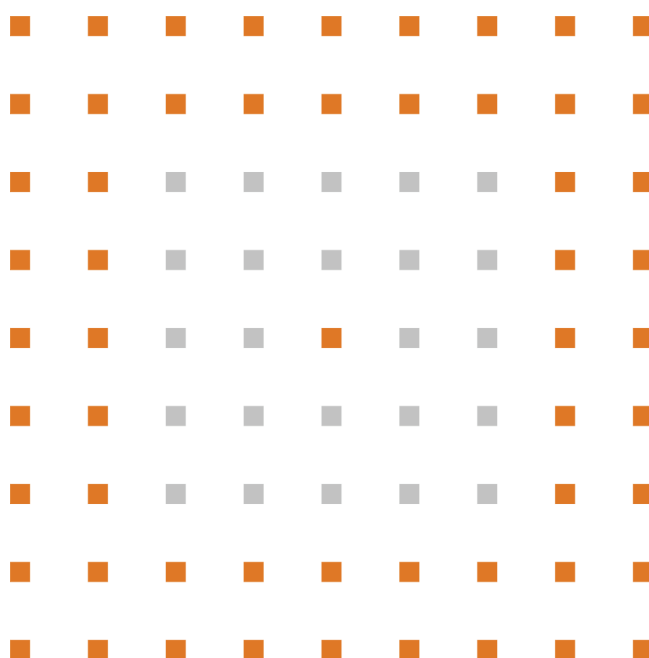

KALENDÁRIUM 2008

Vybraná výročí osobností města Zlína
Zlín 2007

Úvod

Přehled vybraných výročí osobností, které jsou spjaty se Zlínem místem svého narození, úmrtí nebo působení, zpracovali pracovníci Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Základem pro jeho vytvoření byla databáze osobností regionu Zlínsko, průběžně vytvářená v krajské knihovně. Údaje do této databáze jsou doplňovány z veřejně dostupných dokumentů, jako jsou slovníky, encyklopedie, životopisy, odborné publikace, noviny, časopisy a další tištěné a elektronické zdroje. Upozorňujeme, že názvy městských částí Zlína užíváme v jejich současné podobě (Zlín-název městské části) a název města Zlín i pro období Gottwaldova, vyjma případů, kdy je slovo Gottwaldov součástí oficiálního názvu instituce nebo publikace.

Děkujeme všem, kteří nám pomohli při vyhledávání a ověřování údajů. Budeme vděční za případná doplnění, upřesnění i dokumentaci o zajímavých osobnostech Zlína a Zlínského kraje, které můžete zaslat nebo předat na těchto kontaktech: info@kfbz.cz | telefon 577 438 164, linka 120 (Jana Gebrianová).

Leden

1. 1. Vlček Theodor 45. výročí úmrtí

* 17. 11. 1905 Březová u Opavy
† 1. 1. 1963 Zlín

Oční lékař. V roce 1946 prosadil samostatný obor očního lékařství v Baňově nemocnici ve Zlíně a stal se primářem tohoto oddělení. Zaváděl nové metody operativní léčby očních chorob.

2. 1. Totušek Miloš 25. výročí úmrtí

* 25. 3. 1922 Břeclav
† 2. 1. 1983 Zlín

Architekt, projektant. Projektoval např. zlínský Stavoprojekt, školu ve čtvrti Díly, velkokapacitní dům na Sokolské ulici nebo sportovní halu Novesta na Březnické ulici.

4. 1. Batík Miroslav 105. výročí narození

* 4. 1. 1903 Zlín
† 21. 12. 1986 Zlín

Středoškolský profesor, literární historik, filolog, národopisec. Psal články o školství, hudbě a výtvarném umění. Patřil k organizátorům kulturního života ve Zlíně.

9. 1. Hybler Zdeněk 15. výročí úmrtí

* 17. 5. 1921 Prostějov
† 9. 1. 1993 Zlín

Akademický malíř, grafik, scénograf. Působil ve filmových ateliérech, v letech 1946-1953 a 1968-1985 jako výtvarník v Divadle pracujících. Vytvořil přes 250 scén pro divadlo ve Zlíně i další divadla a pro festival Intertalent. Zúčastnil se mnoha výstav u nás i v zahraničí.

12. 1. Zeman Josef 80. výročí narození

* 12. 1. 1928 Jilemnice
† 27. 10. 2000

Výtvarník, sochař, režisér animovaných filmů. Ve zlínském filmovém studiu spolupracoval s Karlem Zemanem na filmu Cesta do pravěku. Režiroval okolo šedesáti večerníčků.

12. 1. Vyhňák Vladimír 75. výročí narození

* 12. 1. 1933 Uhřetice

Architekt. Působil ve Zlíně. Projektoval např. školu na Jižních Svazích, mateřskou školu v Bartošově čtvrti, budovu Pozemních staveb ad.

14. 1. Kratochvílová Jana

55. výročí narození

* 14. 1. 1953 Zlín

Zpěvačka. Zpívala s Country Beatem Jiřího Brabce nebo Jazz Q. Martina Kratochvíla. Žije v Londýně, kde vystupuje pod jménem Jana Pope.

16. 1. Fric Ota

20. výročí úmrtí

* 20. 6. 1901 Praha

† 16. 1. 1988

Hudební vědec, středoškolský profesor, zemský inspektor a kulturní referent na KNV ve Zlíně. Jeho kniha Vývoj hudební kultury na jihovýchodní Moravě (1963) seznamuje s nejlepšími soubory lidové umělecké tvořivosti i se Strážnickými slavnostmi.

18. 1. Jaroněk Bohumír

75. výročí úmrtí

* 23. 4. 1866 Zlín

† 18. 1. 1933 Zlín

Malíř, keramik. Od roku 1898 žil ve Valašském Meziříčí a věnoval se malířství. Jeho nejoblíbenějším námětem byl starobylý Štramberk. S bratrem Aloisem zřídili keramickou dílnu ve Valašském Meziříčí. V roce 1907 stál u zrodu Sdružení výtvarných umělců moravských.

22. 1. Kadleček Ludvík

80. výročí narození

* 22. 1. 1928 Ústí nad Orlicí

Režisér, výtvarník, animátor. Je jedním z významných tvůrců zlínského animovaného filmu. Ve své tvorbě používal řadu netradičních materiálů. Realizoval více než třicet snímků, natočil také večerníčkové seriály pro bratislavskou televizi.

23. 1. Marciliová Milena

55. výročí narození

* 23. 1. 1953 Svitavy

Herečka. Od roku 1980 je členkou souboru Městského divadla Zlín. Hrála mj. v inscenacích Revizor (1999), Jak důležité je mítí Filipa (2002), R.U.R. (2006), Výborná kachna (2007).

26. 1. Gajdoš Rudolf

100. výročí narození

* 26. 1. 1908 Měříň

† 7. 10. 1975 Mikulov

Malíř. Od roku 1936 se ve Zlíně podílel na vzniku a organizaci Zlínských salonů a v letech 1939-1946 působil jako pedagog Průmyslové školy ve Zlíně.

27. 1. Bardoděj František

30. výročí úmrtí

* 21. 4. 1901 Fryšták

† 27. 1. 1978 Zlín

Vlastivědný pracovník, učitel, dlouholetý kronikář města Fryštáku. Autor publikace 600 let města Fryštáku (1956) a spoluautor dalších publikací z historie Fryštácka.

28. 1. Hanke Radim 45. výročí narození

* 28. 1. 1963 Třinec

Sochař, malíř, pedagog. V současnosti je výtvarným pedagogem Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění. Je autorem sochy J. A. Bati ve Zlíně.

29. 1. Tříška Stanislav 75. výročí narození

* 29. 1. 1933 Plzeň
† 23. 10. 1996 Zlín

Herec. Působil v Městském divadle ve Zlíně (1967-1995), kde vytvořil celou řadu významných divadelních rolí, např. ve hře Arthura Millera Smrt obchodního cestujícího či ve hře Friedricha Dürrenmatta Návštěva staré dámy. V sezoně 1995-1996 byl členem pražského Činoherního klubu.

30. 1. Květoň František 55. výročí narození

* 30. 1. 1953 Zlín

Malíř, grafik, pedagog. Kromě samostatných výstav ve Zlíně a Otrokovicích se zúčastňuje výstav kolektivních.

Únor

2. 2. Jabůrek Otmar 60. výročí úmrtí

* 1891 Hustopeče u Brna
† 2. 2. 1948 Zlín

Obchodník, spolupracovník Tomáše Bati. Ve Zlíně působil od roku 1915. V letech 1917-1918 byl náčelníkem Sokola. V roce 1917 uspořádal ve Zlíně župní slet.

7. 2. Janečka Lubomír 60. výročí narození

* 7. 2. 1948 Zlín

Sochař, malíř, kreslíř. Vystudoval uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti. Od roku 1985 žije v USA. Vystavuje v České republice.

**7. 2. Tokoš Lubor 85. výročí narození
5. výročí úmrtí**

* 7. 2. 1923 Šternberk
† 29. 9. 2003 Zlín

Herec, výtvarník, prozaik, žurnalista. Působil v Brně, Olomouci, Ostravě a Zlíně. Je autorem vzpomínkové knihy vydané pod názvem Lubor Tokoš (1997). Je nositelem ceny Thálie za rok 2001 za celoživotní dílo a Ceny města Zlína za rok 2002.

10. 2. Stavjaňa Antonín 45. výročí narození

* 10. 2. 1963 Zlín

Sportovec (hokejista), trenér, člen národní reprezentace na olympijských hrách v roce 1988 v Calgary a v roce 1994 v Lillehammeru i na mistrovstvích světa. V letech 1987, 1995 a 1997 byl vyhlášen nejlepším obráncem extraligy. Několik roků hrál v zahraničí, především ve Finsku a Švédsku. Působil jako hokejový trenér např. ve Zlíně, Třinci a v Trenčíně.

15. 2. Hanzelka Jiří 5. výročí úmrtí

* 24. 12. 1920 Štamberk
† 15. 2. 2003 Praha

Cestovatel, spisovatel a publicista. Společník Miroslava Zikmunda, spoluautor cestopisných publikací o Africe, Jižní Americe a Asii. Je nositelem Ceny města Zlína (1999).

15. 2. Sába Petr 60. výročí narození

* 15. 2. 1948 Janov

Chemik, vysokoškolský pedagog. Odborník v oblasti výzkumu polymerů. V roce 1999 byl jmenován profesorem v oboru materiálového inženýrství. Do roku 2001 působil na FT VUT Brno ve Zlíně, po založení Univerzity Tomáše Bati byl zvolen jejím prvním rektorem. Získal cenu Osobnost roku Zlínského kraje 2006. Je nositelem Ceny města Zlína (2006).

17. 2. Dokulil Bohumír 10. výročí úmrtí

* 21. 7. 1912 Brno
† 17. 2. 1998 Zlín

Lékař, pediatr. V roce 1947 se stal primářem dětského a kojeneckého oddělení nemocnice ve Zlíně. Během svého působení založil v okrese Zlín síť dětských poraden. Byl jedním z průkopníků léčby novorozenecké žloutenky výměnou krve dítěte. Velké úspěchy zaznamenal v léčbě dětské obrny. Působil i v zahraničí.

18. 2. Kvapil Jaroslav 50. výročí úmrtí

* 21. 4. 1892 Fryšták
† 18. 2. 1958 Brno

Klavírista, dirigent, hudební skladatel, pedagog. Působil v Brně jako profesor na JAMU. Propagoval hlavně díla Novákova a Janáčkova. Spolupracoval s pěveckým spolkem Dvořák ve Zlíně. Je čestným občanem města Zlína a Fryštáku.

19. 2. Hejda Karel Jan 50. výročí úmrtí

* 27. 7. 1876 Zlín
† 19. 2. 1958 Zlín

Prozaik, autor loveckých a cestopisných vzpomínek. Od roku 1953 žil v Luhačovicích. Napsal mj.

Sedmnáct let pod Karpatami (1940), Zelené obrázky (1942), Střepy v oranici (1944), Z nížin a hor (1947).

19. 2. Dudešek Jan

20. výročí úmrtí

* 11. 5. 1926 Vráble (Slovensko)
† 19. 2. 1988 Zlín

Režisér, výtvarník, animátor. Do Zlína přišel v roce 1941 jako „mladý muž“. V roce 1951 nastoupil do zlínských filmových ateliérů. Podílel se na produkci pro bratislavskou televizi. Jako výtvarník a režisér byl autorem řady televizních seriálů pro děti. Dospělým jsou určeny loutkové filmy Problém, Kraján, animovaná groteska Bumerang a pohádka O tom, jak v Sušici padal vlažný sníh.

20. 2. Salaquardová Jarmila

105. výročí narození

* 20. 2. 1903 Zdounky
† 17. 12. 1999 Uherské Hradiště

Lékařka. Od roku 1937 působila ve Zlíně jako vedoucí lékařka dětského oddělení. Stála u založení Kojeneckého ústavu v roce 1947. Jako ředitelka zde působila až do jeho zrušení.

21. 2. Sousedík Miloslav Josef

5. výročí úmrtí

* 1. 10. 1910 Slušovice
† 21. 2. 2003 Zlín

Romanopisec, básník, dramatik. Působil jako učitel ve Zlíně. Psal pohádkové hry, scénky a verše pro děti. Do Lukova je situován román Dvorec u jezera (1947,1993). Je nositelem Ceny města Zlína (1998).

22. 2. Fischer Eduard

15. výročí úmrtí

* 24. 11. 1930 Praha
† 22. 2. 1993

Dirigent, pedagog. V letech 1957-1968 byl prvním dirigentem Filharmonie pracujících ve Zlíně.

26. 2. Kachlík Antonín

85. výročí narození

* 26. 2. 1923 Kladno

Dramaturg, režisér. V letech 1950-1956 působil ve Zlíně v Divadle pracujících.

28. 2. Albertová Marie

105. výročí narození

* 28. 2. 1903
† 12. 8. 2004 Praha

Manželka prvního ředitele Bařovy nemocnice Bohuslava Alberta. Ve Zlíně žila v letech 1927-1945. Podílela se na vydání knihy Bařova nemocnice 1927-2002.

Březen

6. 3. **Hovorka Štěpán** **110. výročí narození**

* 6. 3. 1898 Pečky u Kolína
† 1. 12. 1949 Pečky u Kolína (zastřelen)

Odbojář, voják, účastník protifašistického a protikomunistického odboje. Aktivně se zúčastnil bojů za osvobození Zlína v roce 1945. V roce 1949 byl zastřelen příslušníky STB.

7. 3. **Bezděk František** **25. výročí úmrtí**

* 5. 10. 1906 Uherský Ostroh
† 7. 3. 1983 Uherský Ostroh

Malíř, kreslíř, ilustrátor. Ve Zlíně působil v letech 1936-1949 jako redakční malíř a ilustrátor. Ve svých dílech zachytil především slovácký lid. K 50. výročí jeho narození byla uspořádána ve Zlíně výstava jeho díla.

7. 3. **Baťa Jan Antonín** **110. výročí narození**

* 7. 3. 1898 Uherské Hradiště
† 23. 8. 1965 Sao Paulo v Brazílii

Podnikatel. Nevlastní bratr Tomáše Bati. Po jeho tragické smrti v roce 1932 se ujal řízení celého závodu. V červnu 1939 odešel do exilu do USA a v roce 1941 do Brazílie. Je autorem publikací Spolupráce (1936), Za obchodem kolem světa (1937), Budujme stát pro 40 000 000 lidí (1937) ad.

8. 3. **Bouček Jaroslav** **105. výročí narození**

* 8. 3. 1903 Vídeň (Rakousko)
† 2. 7. 1985 Praha

Filmař, pedagog, vědecký pracovník. Od roku 1939 působil ve Zlíně jako pracovník filmových ateliérů. Je autorem mnoha děl, např. K počátkům fotografie na Moravě a ve Slezsku. Je spoluzakladatelem filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze.

9. 3. **Horňáková Ladislava** **45. výročí narození**

* 9. 3. 1963 Zlín

Historička Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně, od roku 1986 kurátorka sbírek grafiky a architektury. Zabývá se především architekturou 19.-21. století. Je autorkou řady katalogů z oblasti výtvarného umění a architektury např. Bohuslav Fuchs (1993), František Lydie Gahura: Zlínský architekt, urbanista a sochař (1998), Zdeněk Plesník: architektonické dílo (1998), Jan Kotěra a jeho práce pro firmu Baťa ve Zlíně (2002). Je spoluautorkou knihy Jurkovičovy Luhačovice (2007). Bohatá je i její přednášková a publicistická činnost.

10. 3. **Strojil Jaroslav** **130. výročí narození**

* 10. 3. 1878 Zlín-Malenovice
† 1934

Sazeč, podnikatel, regionální kulturní pracovník. V roce 1906 se stal ředitelem tiskárny v Praze a v roce 1909 založil tiskárnu v Přerově.

11. 3. Ottmar Otto 40. výročí úmrtí

* 18. 4. 1886 Plzeň
† 11. 3. 1968 Zlín

Malíř. Studoval moderní malířství v Paříži. Na začátku druhé světové války působil na Slovácku ve Vlčnově, odkud často pocházely náměty jeho obrazů. Poslední dvě desetiletí života trávil v Luhačovicích.

11. 3. Labuř Josef 125. výročí narození

* 11. 3. 1883 Moravany u Čáslavi
† 21. 4. 1947 Zlín

Obuvník, pracovník firmy Baťa. V roce 1926 založil modelárnu pro výrobu luxusní obuvi. Podílel se na vzniku muzea historické obuvi.

18. 3. Kasan Jaroslav 75. výročí narození

* 18. 3. 1933 Zlín

Historik, muzikolog. Působil mj. ve Studijním oddělení Československého rozhlasu a v divadelní a literární agentuře DILIA. Účastnil se řady odborných kongresů autorskoprávních organizací v zahraničí. Jeho publikace Výzkum současné hudebnosti byla oceněna Výroční cenou Českého hudebního fondu (1992).

18. 3. Alan Josef 70. výročí narození

* 18. 3. 1938 Zlín

Sociolog. V letech 1987-1989 vydával s Miroslavem Petruskem ze Zlína samizdatový časopis Sociologický obzor. Publikoval řadu prací, některé společně s Fedorem Gálem.

19. 3. Zikmund Adolf 10. výročí úmrtí

* 9. 6. 1922 Morkůvky u Břeclavi
† 19. 3. 1998 Zlín

Architekt. Řadu let pracoval ve Stavoprojektu. V roce 1966 stál u zrodu Útvaru hlavního architekta gottwaldovské městské aglomerace. Ve funkci hlavního architekta působil 20 let. Pracoval v porotách mnoha urbanistických a architektonických soutěží. Ve Zlíně je autorem tří výškových obytných domů na ulici Ševcovská nebo vysokoškolské koleje na Štefánikově ulici.

20. 3. Ryška Josef 95. výročí narození

* 20. 3. 1913 Břestek
† 29. 7. 1997 Tečovice

Středoškolský pedagog, kronikář města Zlína v letech 1972-1994.

21. 3. Havelka František

35. výročí úmrtí

* 17. 1. 1906 Vídeň (Rakousko)
† 21. 3. 1973 Zlín

Sportovec, boxer. Působil v SK Baťa Zlín. Zúčastnil se olympijských her v roce 1936 v Berlíně a v roce 1952 v Helsinkách. Na mistrovství Evropy v roce 1953 ve Varšavě získal stříbrnou medaili. Později působil jako mezinárodní rozhodčí.

21. 3. Novotný Jaroslav

105. výročí narození

* 21. 3. 1903 Smečno
† 10. 6. 1976 Zlín

Pedagog, fotograf, kameraman, režisér. Ve 30. letech učil na Masarykově pokusné měšťanské škole ve Zlíně. Věnoval se tvorbě školních výukových filmů a zřídil jednu z prvních českých půjčoven školních filmů. Působil v baťovských atelierech, byl autorem řady instruktážních a dokumentárních filmů. Byl mj. spoluautorem významného dokumentu Poslední léto s TGM. Spolupracoval s cestovatelem Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem na dokumentárních filmech z jejich cest.

24. 3. Bartošek Jaroslav

75. výročí narození

* 24. 3. 1933 Dambořice

Bohemista, rusista, lingvista, žurnalista, vysokoškolský pedagog. Jeho publikační činnost je rozsáhlá, patří k ní samostatné publikace, odborné studie, ediční, redakční a novinářská činnost a spolupráce s rozhlasem a televizí. Habilitoval se studií Jazyk rozhlasové sportovní publicistiky. Působí na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

24. 3. Klobouk Jiří

75. výročí narození

* 24. 3. 1933 Uherské Hradiště

Básník, prozaik, dramatik. Studoval na Gymnáziu ve Zlíně. Od roku 1959 pracoval v Československé televizi, kde se později stal kameramanem literárně-dramatického vysílání. V roce 1968 odešel do Kanady. Je autorem básnických sbírek, např. Hudba po půlnoci, povídek, prózy, řady rozhlasových a telezních her. V roce 1997 vydal Protikomunistický manifest.

25. 3. Vavruša Theodor

60. výročí úmrtí

* 16. 8. 1880 Zlín-Kudlov
† 25. 3. 1948 Zlín

Kněz, duchovní správce Zlína. Studoval filosofii a teologii v Římě, kde získal doktorát. V roce 1926 se stal farářem ve Zlíně. V roce 1936 byl papežem Piem XI. jmenován papežským komořím. V roce 1942 musel odejít do nucené penze. Vedení zlínské římskokatolické správy se ujal znovu 1. října 1945.

25. 3. Brada Vojtěch

25. výročí úmrtí

* 20. 4. 1911 Zlín-Malenovice
† 25. 3. 1983 Kroměříž

Pedagog, skladatel, národopisec. Stál u zrodu kroměřížských Hanáckých slavností a Přehlídky dětských hanáckých souborů v Uničově. Vydal skripta nauky o lidové písni a učebnici Škola hry na cimbale (Bratislava 1982).

28. 3. Kříž Ferdinand

120. výročí narození

* 28. 3. 1888 Zlín-Malenovice
† 7. 10. 1967 Zlín

Pedagog, vlastivědný pracovník, autor knih pro mládež. Významná osobnost kulturního a společenského života v Otrokovicích, kde téměř celý život působil. Podílel se na činnosti místního ochotnického divadla. Z prostředí starých Otrokovic napsal drobnou prózu Pastýř Bajaja (1939), povídky Sedmery oči (1945) a Dopisy těm, kteří se nevrátili (1946).

29. 3. Lepík Jan

10. výročí úmrtí

* ca srpen 1910
† 29. 3. 1998 Zlín

Jeden z ředitelů firmy Baťa. Několik let žil ve Francii, kde budoval síť prodejen firmy. Na sklonku 30. let odešel na Slovensko, kde se podílel na vybudování továrny na výrobu celulózy a umělých vláken. Později pracoval v Průmyslových stavbách Gottwaldov.

31. 3. Obrtel František

135. výročí narození

* 31. 3. 1873 Henčlov u Přerova
† 13. 2. 1962 Praha

Spisovatel, redaktor. Ke Zlínu se vztahuje jeho publikace Pojďte s námi (1919) se statí Amerika ve Zlíně (o Baťovi).

Duben

1. 4. Skoumal Alois

75. výročí narození

* 1. 4. 1933 Olomouc

Dirigent, sbormistr, hudebník. Nositel Ceny města Zlína (2003). Příklad k rozvoji lidové kultury a lidové písně.

2. 4. Doležalová-Šnábllová Jarmila

20. výročí úmrtí

* 12. 8. 1944 Olomouc
† 2. 4. 1988 Zlín

Divadelní herečka. Dlouholetá členka souboru Divadla pracujících. Přestavitelka předních rolí z domácího i světového repertoáru. Účinkovala např. ve hrách Smutek sluší Elektře, Věc Makropulos, Pygmalion, Kavkazský křídový kruh.

9. 4. Limanovský Josef

150. výročí narození

* 9. 4. 1858 Bánov
† 17. 4. 1914 Zlín

Městský právník. Významně se podílel na hudebním životě ve městě, zasloužil se o výstavbu železniční tratě Otrokovice-Vizovice. Byl též jedním ze zakládajících členů čtenářského spolku ve Zlíně v roce 1886.

11. 4. Severinová Svatava

65. výročí narození

* 11. 4. 1943 Zlín

Výtvarnice. Zabývá se dekorativní keramikou a drobnou plastikou. Ilustruje pohádky, spolupracovala s časopisem Sluníčko. Od roku 1973 vystavuje u nás i v zahraničí.

14. 4. Plánka Ivan

60. výročí narození

* 14. 4. 1948 Děčín

Historik umění a etnograf. Dlouho působil ve Státní galerii ve Zlíně. Od roku 1998 je ředitelem Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Patří k předním znalcům umění a národopisu jihovýchodní Moravy.

17. 4. Kotěra Jan

85. výročí úmrtí

* 18. 12. 1871 Brno
† 17. 4. 1923 Praha

Architekt, profesor na Akademii výtvarných umění v Praze. Byl průkopníkem moderních zásad architektonické tvorby. Od roku 1915 pracoval pro firmu Baťa, kde řešil výstavbu dělnické kolonie. Od roku 1918 do roku 1925 bylo postaveno celkem 600 bytů. Položil základy zlínské urbanistické tradice.

22. 4. Baťová Marie

115. výročí narození

* 22. 4. 1893 Vídeň (Rakousko)
† 27. 2. 1954 New York (USA)

Manželka Tomáše Bati. Po znárodnění Baťových závodů vycestovala v roce 1946 do Kanady. V roce 1993 byly její ostatky uloženy do hrobu Tomáše Bati na Lesním hřbitově ve Zlíně.

26. 4. Bena Leopold

30. výročí úmrtí

* 10. 8. 1904 Orlová
† 26. 4. 1978 Zlín

Prozaik, básník. Žák F. X. Šaldy, O. Fischera a F. Krejčího. Jako středoškolský profesor působil na několika gymnáziích včetně zlínského. Z rodného kraje vytěžil látku k sociálnímu románu Maryča (1928). Kromě jiného vydal básnickou sbírku Anděl a zvíře (1932), Aforismy o Descartovi (1931) a monografii o Bloyovi (1932). Publikoval v mnoha časopisech a novinách, psal eseje, kritiky, satirické básničky, fejetony. Většina jeho prací však zůstala v rukopise.

28. 4. Hrdinová Hana

45. výročí narození

* 28. 4. 1963 Zlín

Fotografka, grafička. Od roku 1991 je členkou Volného výtvarného sdružení Valašský názor, se kterým pravidelně vystavuje. Od roku 1994 je také členkou Sdružení českých grafiků.

28. 4. Vrána Stanislav

120. výročí narození

* 28. 4. 1888 Valeč
† 16. 1. 1966 Vyškov

Pedagog. Byl ředitelem Masarykovy pokusné měšťanské školy ve Zlíně. Autor řady učebnic, pedagogických spisů o školské reformě, monografií o pedagogických pracovnících ad.

Květen

3. 5. Týrlová Hermína

15. výročí úmrtí

* 11. 12. 1900 Březové Hory
† 3. 5. 1993 Zlín

Výtvarnice, scénáristka a režisérka. Je považována za spoluzakladatelku českého animovaného filmu. Věnovala se zejména tvorbě pro děti. Natočila více než padesát animovaných filmů, v nichž dokázala originálním způsobem oživit různorodý netradiční materiál, např. textil, vlnu, korálky, vizovické pečivo.

3. 5. Kolomazník Karel

70. výročí narození

* 3. 5. 1938 Kroměříž

Vědec, vysokoškolský pedagog. Věnuje se výzkumu zpracování přírodních a syntetických polymerů a environmentálnímu inženýrství. Je držitelem prestižní ceny Rolex Award for Enterprise, kterou získal za projekt Regenerace a recyklace potenciálně nebezpečných odpadů z kožedělného průmyslu. Uvedená technologie byla u nás patentována v roce 1994. V roce 2000 byl oceněn Cenou města Zlína především za originální metodu neutralizace negativních vlivů chromu při likvidaci koželužských odpadů.

4. 5. Šuba Karel

100. výročí narození

* 4. 5. 1908 Brno
† 24. 8. 1980 Zlín

Technik, redaktor, publicista. Byl zaměstnán u firmy Baťa. Stal se dopisovatelem Technického týdeníku a šéfredaktorem časopisu Rádce (1940-1948).

5. 5. Rutte Ladislav

115. výročí narození

* 5. 5. 1893 Praha
† 3. 2. 1967 Zlín

Historiograf národopisné činnosti, sběratel, propagátor lidové kultury na Valašsku a Slovácku. Původně působil v Uherském Hradišti jako advokát a od roku 1937 ve Zlíně, kde se stal jedním ze

zakladatelů Slováckého krúžku. Shromáždil množství hmotných dokladů lidové kultury. Přispíval do odborných časopisů a samostatně vydal Horňácko ve zpěvu, hudbě a tanci (1942), Gajdy a gajdovské tradice (1964). Zajímal se i o divadelnictví. Byl propagátorem díla Františka Bartoše.

6. 5. Kohoutek Hynek 30. výročí úmrtí

* 2. 7. 1905 Hrabí u Litovle
† 6. 5. 1978 Zlín

Spisovatel, dramatik, autor pedagogických příruček, např. Slovníku moderní pedagogiky.

6. 5. Dostál Zdeněk 75. výročí narození

* 6. 5. 1933 Zdounky

Historik, vysokoškolský pedagog, politik. V letech 1990-1998 přednosta Okresního úřadu Zlín, v letech 1998-2002 primátor města Zlína.

7. 5. Zikmund Milan 60. výročí narození

* 7. 5. 1948 Přerov

Kreslíř, publicista. Od roku 1960 žije ve Zlíně. Zajímá se o historii, zejména o středověké hrady. Kresby a grafiky vystavoval v roce 1996 a 2002 na hradě v Malenovicích a v roce 1996 v Lesní kavárně ve Zlíně. Je spoluautorem knihy Hradní zříceniny na Slovensku (2002).

11. 5. Přerovský Bernard 100. výročí narození

* 11. 5. 1908 Vyškov
† 28. 3. 2001 Vyškov

Kněz, dlouholetý duchovní správce zlínské farnosti. Ve Zlíně působil od roku 1935 jako kaplan. V roce 1963 se stal olomouckým sídelním kanovníkem, později generálním vikářem, proboštem a druhým prelátem olomoucké metropolitní kapituly. Až do roku 1989 působil jako kněz ve Zlíně.

13. 5. Balajka Bohuš 85. výročí narození

* 13. 5. 1923 Zlín-Pršténé
† 7. 2. 1994 Praha

Prozaik, literární historik a kritik. Je autorem monografie o Henryku Sienkiewiczovi (1947), Jaroslavu Vrchlickém (1979), literárních příruček o dějinách české a slovenské literatury ad. V roce 1997 vyšla jeho vzpomínková próza Už se tam nevrátím..., v roce 1998 román Mezi trůnem a oltářem o Václavu IV. a Janu z Jenštejna. V rukopise zůstala jeho monografie o Juliu Zeyerovi.

13. 5. Palkovský Oldřich 25. výročí úmrtí

* 24. 2. 1907 Brušperk
† 13. 5. 1983 Zlín

Hudební skladatel, pedagog. Byl učitelem na Městské hudební škole ve Zlíně v letech 1935-1941. Ve

třicátých letech působil jako zástupce sbormistra pěveckého sboru Dvořák. Je autorem řady písní, např. Dyž sem šel z Mladcovy.

14. 5. Vlk Ladislav

65. výročí narození

* 14. 5. 1943 Zlín

Výtvarník, animátor, režisér kreslených filmů. V roce 1965 nastoupil do zlínského filmového studia. Začínal u režiséra Karla Zemana, později působil jako asistent a samostatný architekt hraného filmu. Tvořil převážně pro slovenskou televizi.

19. 5. Kašťánek Otakar

95. výročí narození

* 19. 5. 1913 Vídeň

† 23. 10. 1999

Konstruktér, výzkumný pracovník, pedagog. Pracoval u firmy Baťa. Působil jako pedagog na zlínské technologické fakultě VUT Brno. Je nositelem Ceny města Zlína (1997).

23. 5. Slováček Felix

65. výročí narození

* 23. 5. 1943 Zlín-Malenovice

Hudebník (klarinetista a saxofonista), dirigent, skladatel. V letech 1968-1970 byl členem orchestru Karla Vlacha, v letech 1969-1986 působil jako sólista orchestru Ladislava Štáidla.

24. 5. Hlavnička Josef

65. výročí úmrtí

* 30. 1. 1897 Lomnice nad Popelkou

† 24. 5. 1943 u Zdounek (dopravní nehoda)

Od konce 1. světové války do roku 1943 pracovník firmy Baťa. Postupně se stal ředitelem, členem správní rady a v roce 1942 členem představenstva. Zahynul při dopravní nehodě.

25. 5. Málek Daniel

35. výročí narození

* 25. 5. 1973 Zlín

Plavec, specialista na 100 a 200 m prsa. Reprezentant České republiky na soutěžích mistrovství Evropy i světa a olympijských hrách.

29. 5. Kulka Dan

70. výročí narození

* 29. 5. 1938 Zlín

† 10. 8. 1979 Jeruzalém (Izrael)

Sochař. V roce 1968 emigroval do Rakouska, odkud odcestoval do Kanady. Od roku 1971 žil v Izraeli, kde měl několik samostatných výstav.

30. 5. Lukavský Radomír

80. výročí narození

* 30. 5. 1928 Zlín
† 16. 7. 1997 Brno

Knihovník. V letech 1960-1969 byl ředitelem Okresní lidové knihovny v Gottwaldově. Má velkou zásluhu na rozvoji místních knihoven v okrese. V roce 1990 patřil k zakládajícím členům obnoveného Svazu knihovníků a informačních pracovníků.

30. 5. Struhala Bohumil

105. výročí narození

* 30. 5. 1903 Holešov
† 4. 7. 1972 Holešov

Učitel, archivář, muzejník, divadelní ochotník, hudebník a člen redakční rady časopisu Podřevnicko. V Želechovicích založil v roce 1925 pěvecký spolek Lumír. V časopisu Podřevnicko publikoval své příspěvky k regionu. Spolupracoval s Oblastním muzeem ve Zlíně. Podílel se na organizaci numizmatických výstav.

Červen

2. 6. Horák Antonín

90. výročí narození

* 2. 6. 1918 Topolná
† 29. 6. 2004 Zlín

Kameraman, režisér, fotograf, amatérský badatel, archeolog, historik. Od 1935 se podílel na natáčení především reklamních filmů pro potřeby firmy Baťa. Spolupracoval s Hermínou Týrlovou a Karlem Zemanem. Za své filmy obdržel řadu ocenění (např. v Lipsku cena za film Alarm). Autor publikace Světla a stíny zlínského filmu (2002).

8. 6. Baťa Antonín

100. výročí úmrtí

* 7. 6. 1874
† 8. 6. 1908

Zakladatel firmy Baťa (21. 9. 1894), spolu se svými sourozenci Annou a Tomášem.

12. 6. Slovenčík Antonín

130. výročí narození

* 12. 6. 1878 Zlín
† 7. 7. 1947 Zlín

Učitel. Vyučoval hru na hudební nástroje a vedl v Malenovicích místní kapelu.

12. 6. Kocman Karel

85. výročí narození

* 12. 6. 1923 Jedovnice
† 3. 3. 1985 Brno

Režisér krátkometrážních filmů. Ve Zlíně působil v letech 1955-1985. Natáčel zejména reklamní a dokumentární snímky na zakázku různých podniků, zejména z oblasti strojírenství a dopravy.

14. 6. Liška Jindřich

* 14. 6. 1923 Smečno

Animátor, režisér. Řemeslu se vyučil v ateliéru Karla Zemana. Později se jako animátor podílel na velké části loutkové tvorby režisérky Hermíny Týrlové. Uplatnil se i jako režisér animovaných seriálů pro televizní večerníčky. Podílel se např. na filmu Vynález zkázy (1958), Za humny je drak (1982) a dalších.

85. výročí narození

15. 6. Ševčík Miroslav

* 15. 6. 1958 Zlín

Ekonom. Od roku 1990 je ředitelem Liberálního institutu. Je autorem několika publikací mj. Liberalismus a sociální politika (1992) nebo Ekonomická filozofie F. A. von Hayeka (1993). Účastník a přednášející na řadě mezinárodních konferencí, seminářů a přednášek.

50. výročí narození

16. 6. Ruszelák Josef

* 16. 6. 1938 Nětčice

Malíř, výtvarník, grafik. Od roku 1957 působil jako výtvarník v Divadle pracujících. Podílel na grafické podobě stovek divadelních programů. Ve filmovém studiu Gottwaldov spolupracoval na krátkých trikových filmech i na realizaci výstavy o československém filmu pro děti a mládež. Navrhoval programy a plakáty pro festivaly Pražské jaro, Intertalent, ale i pro zlínskou Filharmonii Bohuslava Martinů a Divadlo pracujících. Graficky upravil řadu knih, mj. Zlínská architektura 1900-1950 nebo Otrokovice: svědectví o potopě 1997.

70. výročí narození

19. 6. Vrbová Adela

* 19. 6. 1913 Samara (Rusko)

† 23. 8. 1996 Zlín

Dětská lékařka. V Brně vystudovala medicínu a od roku 1941 působila ve Zlíně.

95. výročí narození

23. 6. Matalová Eva

* 23. 6. 1933 Brno

Herečka, pedagožka. Do Zlína přišla v roce 1955. Hrála např. v divadelních hrách Kočičí hra nebo Sestup Orfeův. Spolupracuje na řadě projektů Divadélka v Klubu. Účinkovala v desítkách dětských filmů. V letech 1987-1993 hrála v Horáckém divadle v Jihlavě, poté opět v Městském divadle Zlín. Vyučuje herectví ve Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění.

75. výročí narození

24. 6. Kratochvíl Vítězslav

* 24. 6. 1938

† 27. 4. 1998 Zlín

Pedagog, výtvarník. Pracovník odboru školství na Okresním národním výboru ve Zlíně v letech 1975-1990, učitel výtvarné výchovy na základní škole ve Zlíně-Malenovicích. Vystavoval kolektivně i samostatně.

**70. výročí narození
10. výročí úmrtí**

28. 6. Vácha Ladislav

65. výročí úmrtí

* 21. 3. 1899 Brno
† 28. 6. 1943 Zlín

Sportovec. Držitel bronzové medaile za šplh a cvičení na kruzích na olympijských hrách v Paříži v roce 1924. Podílel se na rozvoji tělovýchovné jednoty Sokol ve Zlíně. V březnu 1943 byl zatčen a vězněn na brněnském Špilberku. Zemřel na následky prožitých útrap.

28. 6. Witthedová Jana

60. výročí narození

* 28. 6. 1948 Zlín

Spisovatelka, novinářka. V roce 1971 dostala azyl ve Švédsku, kde potom absolvovala Univerzitu v Lundu, obor psychologie. Napsala básnickou sbírku Trosečníci křišťálové země (1997), která je výborem z tvorby let 1969-1984, kdy nemohla publikovat doma. Obsahuje básně, které byly odměněny v mezinárodní soutěži pořádané v roce 1978 ve Stockholmu. Ve švédském tisku publikuje statě o České republice.

29. 6. Bělský Gustav

15. výročí úmrtí

* 5. 10. 1919 Vídeň
† 29. 6. 1993 Zlín

Sportovec (běžec). Současník Emila Zátopka ve Zlíně. Mistr sportu, přeborník republiky. Zakladatel tradičního Běhu přes valašské kotáry. Tento závod byl později přejmenován na Memoriál Gustava Bělského.

30. 6. Brouček Jindřich

115. výročí narození

* 30. 6. 1893 Břeclav
† 12. 7. 1932 Otrokovice

Pilot firmy Baťa. V roce 1932 podnikl jako první pilot v Československu dálkový let do Indie. V červenci téhož roku tragicky zahynul, když se zřítil po startu s malým dopravním letadlem, na jehož palubě byl i Tomáš Baťa.

Červenec

6. 7. Kopecký Ladislav

85. výročí narození

* 6. 7. 1923 Brno
† 8. 4. 2007 Zlín

Publicista, překladatel. Farář Církve československé husitské. Ve Zlíně působí od roku 1974. Překládá z němčiny, např. tři knihy kázání Waltera Lüthiho: Adam, Abraham a Jakob (1992). Publikuje v Českém zápase, Křesťanské revui, v kalendáři Církve československé husitské Blahoslav, v Katolickém týdeníku aj.

7. 7. Hajda Alois

80. výročí narození

* 7. 7. 1928 Poličky u Kojetína

Divadelní režisér, profesor. Ve Zlíně hostoval v roce 1964 a působil v letech 1971-1981. Významná je jeho činnost na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, kde působil do roku 2003. Jako režisér se významně zapsal do historie strážnického folklorního festivalu.

9. 7. Beneš Ladislav

65. výročí narození

* 9. 7. 1943 Zlín

Sportovec (házenkář), trenér. Držitel bronzové medaile z Mistrovství světa v roce 1964, zlaté medaile z Mistrovství světa 1967 a stříbrné medaile z Olympijských her v Mnichově 1972.

13. 7. Liška Zdeněk

25. výročí úmrtí

* 16. 3. 1922 Smečno
† 13. 7. 1983 Praha

Hudební skladatel. Jako skladatel filmové hudby působil od roku 1946 ve zlínských filmových ateliérech, později v Praze. Pro Krátký film ve Zlíně napsal hudbu k více než 200 filmům. Spolupracoval např. s Františkem Vláčilem (Markéta Lazarová), Jiřím Seqensem (Hříšní lidé města pražského) a dalšími režiséry. Za hudbu pro Kinoautomat na světové výstavě EXPO 68 v Montrealu se stal laureátem státní ceny.

17. 7. Randár Luděk

50. výročí narození

* 17. 7. 1958 Olomouc

Divadelní i filmový herec, pedagog. Hrál např. ve filmu Muka obraznosti (1989), Početí mého mladšího bratra (1999). Od roku 1982 člen souboru Městského divadla Zlín.

19. 7. Klos Elmar

15. výročí úmrtí

* 26. 1. 1910 Brno
† 19. 7. 1993 Praha

Filmový režisér, scénárista, dramaturg. V roce 1935 založil u firmy Baťa studio reklamních, dokumentárních, školních a animovaných filmů. Nositel ceny Americké filmové akademie Oskar za film Obchod na Korze (1966, režie spolu s Jánem Kádárem).

19. 7. Navrátil Antonín

70. výročí narození

* 19. 7. 1938 Zlín

Divadelní režisér, dramaturg, choreograf, scénograf, dramatik. Jeho jméno je neodmyslitelně spjato s prvním dvacetiletým divadelním souboru Malá scéna, který vznikl v roce 1969 při literárně dramatickém oboru tehdejší Lidové školy umění v Gottwaldově.

19. 7. Bubeník Květoslav 15. výročí úmrtí

* 29. 5. 1922 Kostelec na Hané
† 19. 7. 1993 Dvůr Králové

Malíř, scénograf, výtvarník, ilustrátor. Působil jako jevištní výtvarník ve Zlíně, poté v Národním divadle v Praze.

21. 7. Zápeca Karel 115. výročí narození

* 21. 7. 1893 Luhačovice
† 20. 9. 1975 Zlín

Spisovatel, malíř, grafik, středoškolský profesor, ruský legionář. Vydal sbírku črt Luhačovické obrázky (1930), trilogii Jedenáct let na Sibiři (1930, 1934, 1935), Cesta po řece Léně k Severnímu moři. Do roku 1941 vydával měsíčník Umělecký salon.

22. 7. Quitt Evžen 75. výročí narození

* 22. 7. 1933 Zlín

Fyzický geograf, klimatolog, vědecký pracovník. Autor a spoluautor děl o fyzické geografii, např. Úvod do obecné fyzické geografie (1976).

24. 7. Vajgantová Helena 80. výročí narození

* 24. 7. 1928 Holešov

Básnířka. Pracovala jako učitelka v mateřské škole. Svě verše začala prezentovat na veřejnosti v letech 1967-1975. Básně uveřejňovala v měsíčníku Nový život, některé byly také zhudebněny. Čtenářům se představila uceleným výběrem básní pod názvem Obchodník čas (1994). V roce 2001 byla její rozsáhlá tvorba oceněna medailí Franze Kafky za uměleckou činnost. V roce 2002 získala cenu Rudolfa II. Žije ve Zlíně.

**25. 7. Šutera Alois 75. výročí narození
25. výročí úmrtí**

* 25. 7. 1933 Zlín
† 24. 4. 1983 Zlín-Lhotka

Sochař, keramik. Tvořil monumentální plastiky, které realizoval i v architektuře. Získal mnohá ocenění v celostátních i regionálních soutěžích.

**27. 7. Elgartová Marta 90. výročí narození
20. výročí úmrtí**

* 27. 7. 1918 Čáslav
† březen 1988 Zlín

Učitelka, amatérská výtvarnice, řezbářka. Ve Zlíně žila více než padesát let. Byla sběratelkou samorostů. Postupně začala dřevo ztvárňovat řezbou. Hlavním motivem se jí stala figura ženy, symbol mateřství. Uspořádala asi dvě desítky výstav.

29. 7. Devátová Anna **5. výročí úmrtí**

* 15. 7. 1942 Zlín
† 29. 7. 2003 Zlín

Učitelka, pracovnice Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Vydala Bibliografii díla Františka Bartoše (1997) a Tabulkový životopis Františka Bartoše (1998), významná díla pro bartošovské badatele.

31. 7. Koželuhová Ludmila **5. výročí úmrtí**

* 26. 9. 1916 Bojkovice
† 31. 7. 2003

Archivářka. V letech 1963-1977 pracovala ve Státním okresním archivu Zlín. Významně se podílela na soustředění, pořádání a katalogizaci fondu archivu.

Srpen

2. 8. Slovenčík Svatopluk **35. výročí úmrtí**

* 14. 5. 1904 Zlín-Malenovice
† 2. 8. 1973 Zlín

Osvětový pracovník, divadelní ochotník a režisér v Malenovicích. Zpíval v pěvecko-hudebním spolku v Malenovicích a pěveckém spolku Dvořák ve Zlíně.

3. 8. Čipera Dominik **115. výročí narození**
45. výročí úmrtí

* 3. 8. 1893 Praha
† 3. 9. 1963 Trenton (Kanada)

Politik, národohospodář. Jeden z představitelů vedení Bařových závodů ve Zlíně. Vykonával funkci starosty města Zlína v období 5. 8. 1932-12. 5. 1945. V této době se město stalo sídlem politického okresu a rozšířilo se ve větší celek - Velký Zlín. Vydal soubor úvah, projevů a vzpomínkových poznámek *Ve službách práce a lidu* (1944).

5. 8. Fándli Juraj **60. výročí narození**

* 5. 8. 1948 Šintava (Slovensko)

Kameraman, pedagog. Ve Filmových atelierech Zlín působil v letech 1978-1990. Podílel se např. na filmech Hany Pinkavové, Víta Olmera, Zdeňka Trošky, Filipa Renče ad.

14. 8. Adamíra Jiří **15. výročí úmrtí**

* 2. 4. 1926 Dobruvice
† 14. 8. 1993 Praha

Filmový, divadelní a televizní herec. V letech 1947-1952 působil ve Zlíně.

15. 8. Eliášová Eva 50. výročí narození

* 15. 8. 1958 Zlín

Prozaička. V roce 1991 vydala pověsti a vyprávěnky z Valašska pod názvem Pověsti z Vizovických hor. Pohádky a pověsti ve valašském nářečí vyšly v roce 1992 pod názvem O raráškách. Zlínu, místu svého působení, věnovala Pověsti a vyprávěnky ze Zlínska (1994). Drobné prózy uveřejňuje v časopisech, např. ve Zvuku Zlínského kraje.

16. 8. Damborská Marie 95. výročí narození

* 16. 8. 1913
† květen 1991

Lékařka. Ve Zlíně působila od roku 1938. Jako jedna z prvních prováděla zdravotní prohlídky žáků na školách. Věnovala se studiu dětské psychologie, neurologie, sociologie. Zasloužila se o vznik Kojeneckého ústavu v Luhačovicích a stala se jeho první ředitelkou.

19. 8. Galatíková Věra 70. výročí narození

* 19. 8. 1938 Zlín

Divadelní a filmová herečka. Působí v Praze. O svých dojmech z dětství, studia, filmové a divadelní práce a rodinného života vypráví v knize Zuzany Sílové Věra Galatíková: Obrazy ženského údělu (1996).

19. 8. Mikeš Petr 60. výročí narození

* 19. 8. 1948 Zlín

Básník, knihovník, překladatel z angličtiny, francouzštiny, ruštiny a polštiny. Podílel se na vydávání samizdatové edice Texty přátel, kde sám také publikoval. Vydal několik sbírek básní. Pod pseudonymem Jan Navrátil publikoval překlad prvotiny Breta Eastona Ellise Míň než nula (1993) a překádal Jacka Kerouaca. Sestavil dva výběry z díla amerického básníka Ezry Pounda, na nichž se podílel i jako překladatel.

19. 8. Sadílek Lubomír 60. výročí narození

* 19. 8. 1948 Zlín
† srpen 1989 (při horolezeckém výstupu)

Spisovatel, básník, publicista. Autor sbírky Slyším, jak mžít čas. Přispíval do novin, časopisů a rozhlasu. V rukopise zůstala sbírka básní Negace času.

21. 8. Valenta Edvard 30. výročí úmrtí

* 22. 1. 1901 Prostějov
† 21. 8. 1978 Praha

Spisovatel, novinář, redaktor Lidových novin a autor rozhlasových her. V roce 1990 byla vydána kniha Žil jsem s miliardářem, kde formou reportáže přibližuje čtenářům osobu Jana Antonína Bati, své seznámení s ním, návštěvy ve Zlíně a popisuje i svůj pobyt u J. A. Bati v Americe.

21. 8. Hodáč František Xaver

**125. výročí narození
65. výročí úmrtí**

* 21. 8. 1883 Brno
† 10. 5. 1943 Zlín

Národohospodář, politik, redaktor, novinář. V roce 1911 se stal tajemníkem Jednoty průmyslníků pro Moravu a Slezsko. Ve Zlíně založil a řídil národohospodářské oddělení při Studijním ústavu. V roce 1942 se stal členem dozorčí rady firmy Baťa. Je autorem řady hospodářských publikací.

24. 8. Hofmanová Drahomíra

65. výročí narození

* 24. 8. 1943 Zlín

Divadelní i filmová herečka, působila v Ostravě a Brně. Ztvárnila řadu divadelních i filmových rolí. Hrála např. ve filmu Všichni dobří rodáci (1968), Za humny je drak (1982), Návrat ztraceného ráje (1999) aj. Natáčela v brněnské i ostravské televizi.

25. 8. Kojanová Anna

70. výročí narození

* 25. 8. 1938 Vidče

Básnířka, prozaička. Zakladatelka Klubu přátel hudby a poezie ve Zlíně. Vydala několik sbírek básní, povídek a vzpomínek. Publikuje v regionálním tisku.

27. 8. Slezák Timoteus

30. výročí úmrtí

* 7. 2. 1916 Vizovice
† 27. 8. 1978

Architekt. Pro Zlín projektoval bytové domy na Benešově nábřeží, třídě Tomáše Bati aj. Po odchodu ze Zlína působil v Brně.

28. 8. Písková Milada

65. výročí narození

* 28. 8. 1943 Zlín

Literární historička, editorka knih pro děti, autorka esejů, vysokoškolská pedagožka v oboru literární vědy. Zabývá se mj. literárním místopisem Zlínska. Působí na Slezské univerzitě v Opavě.

30. 8. Hanačík Antonín

225. výročí narození

* 30. 8. 1783 Zlín
† 15. 4. 1862 Zlín

Varhanář, stavěl varhany pro venkovské kostely na jihovýchodní Moravě. Od 50. let 19. století nelze přesně určit, které varhany stavěl on, a které jeho mladší syn stejného jména. Do této doby postavil např. varhany ve Valašských Kloboukách, Velehradě či v Lidečku.

Září

1. 9. Handl-Hanzel Zdeněk 45. výročí narození

* 1. 9. 1963 Zlín

Pedagog, grafik. Od roku 1994 je vyučujícím literárně-dramatického oboru na Malé scéně ve Zlíně.

4. 9. Vosmanský Miloš 85. výročí narození

* 4. 9. 1923 Brno

† 21. 8. 2002 Zlín

Herec, původním povoláním fotograf. V Městském divadle Zlín působil téměř padesát let. Často se podílel i na tvorbě představení pro děti. Hrál např. v inscenacích Jak jsem potkal lidi (2001), v Čechovových Třech sestřích (2002) ad.

6. 9. Andrlík Antonín 10. výročí úmrtí

* 7. 10. 1910 Kostelec u Holešova

† 6. 9. 1998 Zlín

Středoškolský profesor. Ve Zlíně působil od roku 1960, kdy přišel vyučovat na jazykovou školu český, německý a ruský jazyk. O svých poznatcích a zkušenostech psal do odborných časopisů, např. Cizí jazyk ve škole nebo Zpravodaj jazykových škol v ČSSR. Zajímal se o regionální dějiny Holešavska.

8. 9. Chad Václav 85. výročí narození

* 8. 9. 1923 Břeclav

† 24. 2. 1945 Zlín

Typograf, malíř, grafik a fejetonista. Absolvent Školy umění ve Zlíně. V roce 1945 byl zastřelen gestapem.

11. 9. Maršálek Steva 85. výročí narození

* 11. 9. 1923 Kočí

Činoherní a filmový herec. Členem zlínského divadla byl v letech 1967-1971. Následně ve Zlíně často hostoval. Jeho posledním angažmá bylo pražské divadlo Labyrint. Hrál např. ve filmu Dospěláci můžou všechno (1969), Na kometě (1970) nebo Hurá za ním (1988).

15. 9. Gahura František Lydie 50. výročí úmrtí

* 10. 10. 1891 Zlín

† 15. 9. 1958 Brno

Architekt, urbanista, sochař. Výrazná osobnost zlínské meziválečné architektury. Studoval sochařství na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, architekturu u profesora Josipa Plečnika a Jana Kotěry. Podle jeho projektu byla realizována stavba zlínské radnice (1923). V polovině dvacátých let projektoval první průmyslové budovy s železobetonovou konstrukcí pro firmu Baťa. V letech 1930-1932 zpracoval plán Velkého Zlína pro 100 000 obyvatel, podle něhož se téměř dvacet let stavělo. Jeho jméno je spojeno s Masarykovou pokusnou měšťanskou školou (1928), obchodním domem (1931) a

Velkým kinem (1933). K jeho sochařským dílům patří řada portrétních bust významných osobností, např. Tomáše Bati, Jana Amose Komenského, Františka Bartoše.

18. 9. Kubečka Vladimír

95. výročí narození

* 18. 9. 1913 Ostrava
† 17. 3. 1977 Zlín

Architekt. Působil ve Zlíně. Projektoval např. regulační plán Zlína (1947), Centrální sklad obuvi (1948) a společně s Vladimírem Karfíkem budovu ONV (1950) i další stavby v jiných městech.

23. 9. Babula Václav

70. výročí narození

* 23. 9. 1938 Zlín
† 1. 2. 2008 Praha

Lékař, literát, básník, textař. Autor básnických sbírek *Život je kapka deště* (1996), *Láskoviny* (2006) ad. Je autorem písňového textu *Slzy tvý mámy*.

24. 9. Neuwirth Karel

115. výročí narození

* 24. 9. 1893 Zlín-Malenovice
† 6. 4. 1970 Praha

Lékař urolog. Zakladatel brněnské urologické školy. V letech 1943-1949 byl přednostou urologického oddělení Zemské klinické nemocnice v Brně. Je autorem knihy *Praktická urologie* (1965).

25. 9. Mědílek Augustin

20. výročí úmrtí

* 3. 11. 1921 Česká Skalice
† 25. 9. 1988 Zlín

Tanečník. Před druhou světovou válkou přišel do Zlína do Bařovy školy práce. Po válce zahájil taneční kurzy na hotelu Moskva a v otrokovickém Společenském domě. Spolu s manželkou Annamarií založili Klub společenských tanců, který existuje desítky let. V tradici taneční školy Mědílkových pokračuje jejich syn s manželkou.

27. 9. Bařa Jožka

**105. výročí narození
65. výročí úmrtí**

* 27. 9. 1903 Zlín
† 13. 10. 1943 Zlín

Národopisec, sběratel. Osobnost kulturního života ve Zlíně na počátku čtyřicátých let dvacátého století. Sběratel starých fotografií dokumentujících podobu předbařovského Zlína. Podstatná část jeho rukopisu s názvem *Významné události, paměti a pověsti zlínského kraje* vyšla ve sborníku *Zlínsko od minulosti k současnosti*.

28. 9. Plesník Zdeněk

5. výročí úmrtí

* 2. 9. 1914 Valašské Meziříčí
† 28. 9. 2003 Zlín

Architekt. Od roku 1937 byl zaměstnán u firmy Baťa ve Zlíně ve stavebním oddělení. V letech 1948-1976 pracoval v Centropjektu Zlín. Projektoval mj. strojírenský závod MEZ v Hulíně, hvězdárnu ve Valašském Meziříčí, filmové ateliéry v Bratislavě, průmyslové stavby v Albánii, Číně a další. Bya mu udělena Cena města Zlína za rok 2000 především za originální spojení architektonické estetiky s průmyslově technologickými požadavky.

29. 9. Togner Milan

* 29. 9. 1938 Zlín

Historik umění. V letech 1966-1970 byl historikem umění na zámku v Kroměříži. Od roku 1990 pracuje na FF Univerzity Palackého v Olomouci jako profesor na katedře dějin umění. Odborník na středoevropskou a italskou kresbu a malbu.

70. výročí narození

29. 9. Zelina Šebestián

* 29. 9. 1928 Kurovice
† 29. 5. 1991 Zlín

Architekt. Je autorem řady staveb ve Zlíně, např. Střední průmyslové školy Zlín (1974), spoluautorem 1. etapy sídliště Jižní Svahy a autorem občanských a bytových staveb. Byl i vydavatelem bibliofilských tisků.

80. výročí narození

Říjen

4. 10. Řehák František

* 4. 10. 1923 Nový Bydžov

Herec, divadelní režisér. V letech 1951-1959 působil ve Zlíně. Často spolupracuje s filmem a televizí. Žije v Olomouci.

85. výročí narození

12. 10. Hlaváč Jiří

* 12. 10. 1948 Zlín

Klarinetista, hudební skladatel, hudební pedagog. Píše filmovou hudbu, v roce 1974 založil Barok Jazz Quintet.

60. výročí narození

13. 10. Staša Eduard

* 19. 9. 1917 Zlín
† 13. 10. 1998 Zlín

Architekt. Bohatá je i jeho publicistická činnost, jeho studie vyšly v časopisech celostátních i regionálních (Architekt, Tep, Naše pravda, Zlínské noviny aj.). K nejznámějším patří studie Kronika moderní architektury Gottwaldova (1984, 1985). Je to základní studie o stavebním vývoji Zlína. Z dalších publikací věnovaných Zlínu jsou to Od Starého Zlína k dnešnímu Gottwaldovu (1986) a Kapitoly ze starého Zlína (1991).

10. výročí úmrtí

15. 10. Král Vladimír

* 16. 1. 1904 Praha
† 15. 10. 1978 Zlín

30. výročí úmrtí

Lékař. První primář porodnicko-gynekologického oddělení Bařovy nemocnice ve Zlíně. Do Zlína přišel v roce 1935. Měl velkou zásluhu na vybudování samostatné porodnice, která byla otevřena 2. září 1940.

16. 10. Sitko Jiljí

* 16. 10. 1943 Zlín

65. výročí narození

Ornitolog, vědecký pracovník, vydavatel populárně-vědeckých knih pro děti. Autor odborných staří v českých i zahraničních přírodovědných časopisech.

20. 10. Váňa Josef

* 20. 10. 1953 Zlín

55. výročí narození

Dostihový jezdec, trenér koní. Pětinásobný vítěz závodu Velká pardubická, kterou jel patnáctkrát. V letech 1987, 1988, 1989 a 1999 zvítězil s legendárním ryzákem Železníkem.

22. 10. Gogela Evžen

* 22. 10. 1968 Zlín

40. výročí narození

Prozaik, scénárista, režisér. Sbíрка povídek 13 a 1 pohled na muže, na ženu a na krásu je jeho knižním debutem (1995). Je autorem několika filmových i televizních scénářů. Je např. spoluautorem pohádky Zdeňka Trošky Z pekla štěstí II.

25. 10. Drofa Miroslav

* 25. 10. 1908 Všehrdu u Plzně
† 1. 5. 1984 Zlín

100. výročí narození

Projektant, architekt. Pracoval jako kreslič a rozpočtář u firmy Bařa na projektech obchodních domů firmy v Karlových Varech, Praze, Brně a Bratislavě. Navrhl řadu bařovských rodinných domků. Od roku 1942 pracoval jako architekt v oddělení architekta Karfíka. Je autorem významných zlínských budov: Morýsových domů, věžových domů, Grafie a dalších. Měl vliv na rozvoj architektury a urbanismu Zlína v poválečném období.

27. 10. Wichterle Otto

* 27. 10. 1913 Prostějov
† 18. 8. 1998 Stražisko

**95. výročí narození
10. výročí úmrtí**

Vědec, chemik, vynálezce, spisovatel. Je považován za průkopníka moderní chemické disciplíny - makromolekulární chemie. Po uzavření vysokých škol 17. listopadu 1939 nastoupil u firmy Bařa. Po válce se stal jedním ze tří děkanů nově zřízené Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. K jeho největším vynálezům patří výroba kontaktních čoček. V roce 1959 inicioval založení Ústavu makromolekulární chemie, jehož se stal prvním ředitelem. V roce 1990 byl jmenován předsedou

Československé akademie věd. Za svůj mimořádný přínos k rozvoji naší vědy se stal nositelem četných domácích i zahraničních vyznamenání. Byl čestným doktorem předních univerzit. Napsal také autobiografickou knihu s názvem Vzpomínky.

30. 10. Potěhník Alois

110. výročí úmrtí

* 18. 4. 1829 Bohousov u Žamberku
† 30. 10. 1898 Častolovice

Katolický kněz, osvětový pracovník, básník, překladatel z němčiny. Byl kaplanem ve Zlíně-Malenovicích. Stýkal se s Františkem Bartošem. Většina jeho tvorby je určena dětem - Vínek z luhů českomoravských (1867), Ratolístky (1879), Z jitra na úsvitě (1889), Znělky, Nezabudky (1899).

Listopad

3. 11. Čajka Luděk

45. výročí narození

* 3. 11. 1963 Český Těšín
† 14. 2. 1990 Košice (Slovensko)

Hokejista extraligového HC Zlín, československý reprezentant. Zemřel na následky tragického zranění v hokejovém utkání v Košicích. Na jeho památku nese jeho jméno zlínský zimní stadion.

6. 11. Stavěl Jan

70. výročí úmrtí

* 13. 4. 1869 Bílovice
† 6. 11. 1938 Olomouc

Církevní hodnostář, biskup zaraitanský a světící biskup olomoucký. V červenci 1932 uložil k poslednímu odpočinku tragicky zesnulého Tomáše Bařtu. Zlín navštívil ještě několikrát v roce 1933, 1935 a 1937, kdy vysvětil základní kámen sociálního ústavu milosrdných sester.

9. 11. Staněk Stanislav

105. výročí narození

* 9. 11. 1903 Brno
† 16. 6. 1982 Uherské Hradiště

Botanik, florista, konzervátor ochrany přírody, učitel. V roce 1954 vydal Náčrt květeny gottwaldovského kraje a v roce 1996, již po jeho smrti, vyšly díky jeho spolupracovníkům zpracované floristické terénní zápisky pod názvem Historická květena Bílých Karpat.

11. 11. Krejčí Vlasta

60. výročí narození

* 11. 11. 1948 Zlín

Publicistka, básnířka, spisovatelka, autorka textů pro Divadlo poezie ve Zlíně i Violu v Praze. Vydala sbírku veršů Říkání do ticha. Autorka písňových textů, spolupracuje s folkovou skupinou. V roce 1987 získala cenu Literárního fóra.

12. 11. Čechová Stanislava 70. výročí narození

* 12. 11. 1938 Zlín

Knihovnice, v letech 1987-1998 působila jako ředitelka Okresní knihovny ve Zlíně (od roku 1996 Knihovny Františka Bartoše ve Zlíně). Zasloužila se o rozvoj knihovnictví ve městě i v regionu. Jejím odborným zájmem je literatura vztahující se k okolí Zlína. Podílela se na vydání Literárního průvodce okresu Gottwaldov (1989) a Literárního průvodce okresem Zlín (1994). V roce 1998 připravila samostatně 2. doplněné vydání Literárního průvodce okresem Zlín. Je autorkou bibliografického soupisu památek a literatury Nemovité kulturní památky jižní Moravy, věnovaného okresu Zlín (2001).

19. 11. Zábranský František 65. výročí narození

* 19. 11. 1943 Uherský Ostroh

Lékař-gynekolog. Dlouholetý přednosta gynekologicko-porodnického oddělení Baťovy nemocnice ve Zlíně. Je autorem knihy Technika císařského řezu (1997). Publikuje v odborných časopisech.

23. 11. Stuchlíková Jarka 70. výročí narození

* 23. 11. 1938 Zlín

Antropoložka, etnografka, překladatelka, publicistka. Od roku 1969 žila v Chile a od poloviny sedmdesátých let v Severním Irsku. V zahraničí vystudovala sociální antropologii a lingvistiku. Nyní žije v České republice a spolupracuje s BBC a řadou českých časopisů. Je autorkou knihy Indiáni, politici, plukovníci, která popisuje život české rodiny v Chile 1969-1973.

**26. 11. Arambasic-Baťová Ludmila 85. výročí narození
10. výročí úmrtí**

* 26. 11. 1923 Zlín
† 4. 7. 1998 Brazílie

Malířka, dcera Jana Antonína Bati. Studovala ve Zlíně, Vídni a v Anglii. V roce 1941 odešla s rodiči do brazilského exilu.

26. 11. Regal Jan 70. výročí narození

* 26. 11. 1938 Zlín

Umělecký fotograf. Je autorem řady propagačních fotografií, kalendářů a divadelních fotografií. Vystavuje doma i v zahraničí, např. v Berlíně, Moskvě, Kolíně nad Rýnem. Je dlouholetým spolupracovníkem Městského divadla Zlín.

27. 11. Hofman Karel 10. výročí úmrtí

* 14. 9. 1906 Jablůnka
† 27. 11. 1998 Valašské Meziříčí

Malíř, grafik, pedagog. V letech 1939-1952 působil ve Škole umění ve Zlíně jako pedagog. Později přesídlil natrvalo na Soláň. Silným inspiračním prvkem mu byla valašská krajina. Je autorem řady

olejů, akvarelů, litografií a pastelů s náměty krajinářskými a figurálními. Účastnil se výstav doma i v zahraničí.

27. 11. Živný Karel

35. výročí úmrtí

* 25. 11. 1899 Plzeň
† 27. 11. 1973 Zlín

Akademický malíř, ilustrátor, fejetonista. Původně redakční malíř a korektor firmy Baťa. Později svobodný umělec. Stal se malířem valašské krajiny. Usiloval o zachycení původního výrazu valašské vesnice.

29. 11. Vančík František

80. výročí narození

* 29. 11. 1928 Zlín-Malenovice
† 20. 4. 1976 Praha

Vědecký pracovník Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV. Svou odbornost zaměřil na problematiku výročních lidových zvyků a obyčejů. Do Československé vlastivědy (díl III., 1968) přispěl statí o pověrečných představách a zvycích.

30. 11. Honsa Jan

**65. výročí narození
30. výročí úmrtí**

* 30. 11. 1943
† 28. 7. 1978 Zlín

Herec, člen Městského divadla Zlín v letech 1972-1978. V tomto období hrál např. v hrách W. Shakespeara, A. P. Čechova, B. Brechta, V. K. Klicpery. Jeho poslední role byla Val Xavier ve hře T. Williamse Sestup Orfeův. Tragicky zemřel v roce 1978.

Prosinec

2. 12. Hájek Miloslav

85. výročí narození

* 2. 12. 1923 Brno
† 7. 10. 1995 Zlín

Bývalý synodní senior Českobratrské církve evangelické. Působil jako farář v Jimramově a ve Zlíně. Je autorem řady teologických prací a článků. Pracoval na ekumenickém překladu Nového zákona. V roce 1983 vydal knihu Víím, komu jsem věřil.

3. 12. Morýs Vilém

60. výročí úmrtí

* 27. 4. 1904 Vítkovice u Ostravy
† 3. 12. 1948 (dopravní nehoda)

Byl prvním předsedou Velkého Zlína (26. 6. 1945-3. 12. 1948) a má velkou zásluhu na jeho průmyslové a bytové výstavbě. Zahynul tragicky při autonehodě na služební cestě do Brna.

7. 12. Šopík Radoslav 50. výročí narození

* 7. 12. 1958 Zlín

Divadelní herec. Od roku 1985 je členem souboru Městského divadla ve Zlíně. Hrál mj. v inscenacích Poprask na laguně (1999), Jak jsem potkal lidi (2001), Jakub a jeho pán (2003), Muž z kraje La Mancha (2006).

8. 12. Navrátilová Anežka 10. výročí úmrtí

* 1. 10. 1935 Tištín

† 8. 12. 1998 Zlín

Režisérka, výtvarnice kostýmů, autorka divadelních adaptací, pedagožka. Od roku 1969 působila ve Zlíně. V roce 1994 obdržela Cenu města Zlína za více než pětadvacetiletou práci s dětmi a mládeží v oblasti amatérského divadla.

9. 12. Dias Pavel 70. výročí narození

* 9. 12. 1938 Brno

Fotograf, vysokoškolský pedagog, docent FAMU. Vyrůstal ve Zlíně. V roce 1956 absolvoval praxi ve filmových ateliérech na Kudlově, kde spolupracoval při fotografování filmu Vynález zkázy a seznámil se s tvorbou Alexandra Hackenschmieda. Podílel se na otevření nového Kabinetu Alexandra Hackenschmieda v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně v roce 2000, jehož činnost oficiálně zahájil.

10. 12. Krutil Inocenc 100. výročí narození

* 10. 12. 1908 Bílavsko

† 26. 11. 2001 Zlín

Ekonom, exportér firmy Baťa, spisovatel. Pracovník firmy Baťa od roku 1933. Poznatky ze svého působení u tohoto podniku zpracoval ve své knize Nevšední osudy Baťova exportéra (1995).

12. 12. Solar Jiří 110. výročí narození

* 12. 12. 1898 Milevsko

† 24. 10. 1981 Praha

Básník. Odborný pracovník v oblasti propagace a reklamy. Od roku 1923 působil u firmy Sigmund v Lučině, kde založil a vedl časopis Voda nad zlato, později působil ve Zlíně u firmy Baťa jako jeden z prvních průkopníků sloganů a reklam v reklamní agentuře.

13. 12. Bartoš Antonín 10. výročí úmrtí

* 12. 10. 1910 Lanžhot

† 13. 12. 1998 New York (USA)

Voják, parašutista. V roce 1942 byl velitelem paraskupiny Clay-Eva. Za tuto odbojovou činnost mu byl udělen britský Military Cross (nejvyšší britské vyznamenání, které je možno udělit cizinci). V roce 1946 byl zvolen do parlamentu za Národně socialistickou mládež za Zlínský kraj. Po únoru 1948 byl zatčen, avšak z vězení se mu podařilo uprchnout za hranice. Od roku 1952 žil s rodinou v USA.

15. 12. Kubeša Arnošt

15. výročí úmrtí

* 26. 1. 1905 Vidče
† 15. 12. 1993 Valašské Meziříčí

Folklorista, sběratel lidových písní, pedagog, zakladatel folklorních souborů, muzejní pracovník (1953-1960 Krajské muzeum v Gottwaldově, 1960-1965 ředitel Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm).

17. 12. Mikeska Jan

60. výročí narození

* 17. 12. 1948 Zlín

Vědecký pracovník v oblasti fyziologie a farmacie, publicista v oblasti vlastivědné a národopisné, manažer. Studoval v Brně, Praze a Perugii. Podílel se na zpracování publikace o Zádveřicích na Zlínsku, zabývá se genealogií rodu Mikeska a rekonstrukcí zádveřického kroje. Zpracoval problematiku vystěhovalectví Valachů do Ameriky. Přispívá do odborných periodik a do časopisu Podřevnicko, kde je členem redakční rady. V roce 1998 vydal knihu Tajemství P.S. aneb Odhalení autora textu Janáčkova Zápisníku zmizelého. Žije v Praze.

18. 12. Škapa František

95. výročí narození

* 18. 12. 1913 Morávka
† 19. 9. 1985 Zlín

Režisér, kameraman, pedagog. V letech 1939-1945 byl učitelem na Masarykově pokusné měšťanské škole ve Zlíně, poté odešel do filmového studia. Natáčel zejména snímky školní a populárně-vědecké.

21. 12. Tarkó Helena Marie

60. výročí narození

* 21. 12. 1948 Zlín

Básnířka, prozaička. Své první básně uveřejnila ve sborníku začínajících autorů pod názvem Adresa: Gottwaldov 2 (1987). Část svého života prožila v cizině, kde uveřejňovala básně, shrnuté do sbírek Očami lásky, Příležitostné lásky, aj. Po návratu v roce 1984 pracovala v Divadle S. K. Neumanna v Praze a jako externí pracovnice časopisů Mladá fronta a Tvorba. Vydala několik básnických sbírek, novel a povídek.

24. 12. Foltýnová Milena

15. výročí úmrtí

* 14. 5. 1950 Litvínov
† 24. 12. 1993

Československá reprezentantka v házené. Získala druhé místo jako sportovkyně roku ve Zlíně v roce 1976. Nejlepší házenkářka Československa v letech 1974, 1975, 1977, 1978 a 1979. V roce 1981 ze Zlína odešla do Rakouska, které v roce 1984 reprezentovala na letních olympijských hrách v Los Angeles (USA). Na její počest byl v roce 1995 uspořádán ve Zlíně první ročník Memoriálu Mileny Foltýnové (nyní Barum Continental Cup).

25. 12. Matějka Milan

* 25. 12. 1943 Zlín

Lyrický básník. Vydal sbírku veršů *Lásky mužů*. Je spoluzakladatelem Divadla poezie ve Zlíně. Publikuje v časopisech.

65. výročí narození

Osobnosti, u kterých neznáme přesná biografická data

Rozhon František

* 25. 6. 1926 Bystřice p. Hostýnem

† 2003

Architekt. Podílel se na projektu Městského divadla Zlín, navrhoval sídliště v Otrokovicích, školy ve Zlíně a Starém Městě.

5. výročí úmrtí